

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνεδρίασε την 1 Φεβρουαρίου 2021 με την εξής σύνθεση: Χρήστος Σώκος, Πρόεδρος, Μιχαήλ Διαθεσόπουλος, Εισηγητής και Αγγελική Πουλοπούλου, Μέλος.

Για να εξετάσει την από 4-1-2021 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 30/5-1-2021 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «*****», νομίμως εκπροσωπούμενου.

Κατά της αναθέτουσας αρχής, «****», νομίμως εκπροσωπούμενου.

Και του παρεμβαίνοντος με την επωνυμία «*****», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την ως άνω προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά την ακύρωση της από 24-12-2020 κοινοποιηθείσας με αρ. **** της αναθέτουσας, καθ' ο μέρος έκρινε άνευ ετέρου αποδεκτή και μη ασυνήθιστα χαμηλή, την οικονομική προσφορά του παρεμβαίνοντος, στο πλαίσιο ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, εκτιμώμενης άνευ ΦΠΑ αξίας 4.948.792,27 ευρώ για τη ****, που προκηρύχθηκε με τη με αρ. **** διακήρυξη της αναθέτουσας, η οποία απεστάλη για δημοσίευση στην ΕΕΕΕ την 18-3-2020 και δημοσιεύθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ με Μοναδικό ΑΔΑΜ **** την 23-3-2020 και στο ΕΣΗΔΗΣ με συστημικό α/α ****.

Η συζήτηση άρχισε αφού το Κλιμάκιο άκουσε τον Εισηγητή.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής κατεβλήθη κατ' άρ. 5 ΠΔ 39/2017 και άρ. 363 Ν. 4412/2016 παράβολο με αρ. ***** και ποσού 15.000,00 ευρώ.

2. Επειδή, στο πλαίσιο διαδικασίας εμπίπτουσας λόγω εκτιμώμενης αξίας και χρόνου αποστολής προς δημοσίευση, στην αρμοδιότητα της ΑΕΠΠ, ασκείται μετ' εννόμου συμφέροντος και εμπροθέσμως, η από 4-1-2021 προσφυγή του αποδεκτού μετέχοντος και δεύτερου μετά τον παρεμβαίνοντα μειοδότη κατά της από 24-12-2020 κοινοποιηθείσας εκτελεστής πράξης περάτωσης σταδίου οικονομικών προσφορών, καθ' ο μέρος έκρινε ως άνευ ετέρου αποδεκτή, μη χρήζουσα δικαιολόγησης κατ' άρ. 88 Ν. 4412/2016 και μη ασυνήθιστα χαμηλή, την οικονομική προσφορά του εμπροθέσμως και μετ' εννόμου συμφέροντος, από 14-1-2021 παρεμβαίνοντος, κατόπιν της από 4-1-2021 κοινοποίησης της προσφυγής, η δε αναθέτουσα υποβάλλει τις από 11-1-2021 Απόψεις της. Απορριπτέοι δε τυγχάνουν οι περί εκπροθέσμου της προσφυγής, ισχυρισμοί της αναθέτουσας, αφού αυτή ασκήθηκε την πρώτη εργάσιμη μετά την από 3-1-2021, ημέρα Κυριακή, δέκατη από την κοινοποίηση της προσβαλλομένης ημέρας, κατά νόμιμη παρέκταση σύμφωνα με το άρ. 10 παρ. 7 ΚΔΔιαδ και τη διάταξη της ΑΚ 242, ως και την κυρωθείσα με το άρ. ΠΡΩΤΟ Ν. 1157/1981 ΠΝΠ Α' 126/29.12.1980, άρ. 1 παρ. 12, η δε παρέκταση ισχύει και επί των ηλεκτρονικά ασκούμενων μέσω ΕΣΗΔΗΣ προδικαστικών προσφυγών, αφού όχι μόνο η ως άνω διάταξη του ΚΔΔιαδ δεν προβλέπει οιαδήποτε εξαίρεση αναλόγως τρόπου άσκησης της προσφυγής, αλλά ούτε προβλέπεται οτιδήποτε αντίθετο στο οικείο νομοθετικό πλαίσιο, συνιστάμενο εκ του Βιβλίου IV Ν. 4412/2016 και το ΠΔ 39/2017, ως και την ΥΑ 56902/215/2017, που μάλιστα ορίζει ως πέρας της προθεσμίας κάθε διενεργούμενης όπως, κατ' άρ. 19 αυτής, η προδικαστική προσφυγή μέσω του ΕΣΗΔΗΣ διακίνησης εγγράφων, όχι απλά την 19.00 επομένης, αλλά, κατ' άρ. 8 παρ. 3 της ως άνω ΥΑ, «όταν περάσει ολόκληρη η τελευταία ημέρα και, αν είναι κατά το νόμο εορτάσιμη, όταν περάσει ολόκληρη η επομένη εργάσιμη.». Άλλωστε, δεν θα ήταν δυνατόν δια μόνης της ηλεκτρονικοποίησης της μεθόδου και διαδικασίας

άσκησης προσφυγής, που σκοπεύει σε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, αμεσότητα, ταχύτητα και εν τέλει προστατευτική υπέρ των διαδίκων ισχύ, της διαδικασίας, να απομειωθούν τα επί μακρόν κατοχυρωμένα δικονομικά δικαιώματα τους, που ισχύουν και εφαρμόζονται απαρέγκλιτα στο πλαίσιο κάθε είδους έννομης προστασίας, ως και μεταξύ άλλων και για κάθε άλλο διοικητικό βοήθημα, απομειώνοντας ούτως δραστικά την παρεχόμενη έννομη προστασία και τη λυσιτέλεια των απονεμηθέντων δια του Βιβλίου IV Ν. 4412/2016 δικαιωμάτων, τούτο δε, ενώ η ως άνω παγίως ισχύουσα παρέκταση, δεν δικαιολογείται αποκλειστικά βάσει της αδυναμίας κατάθεσης σε δημόσια αρχή ή επίδοσης κατά τις εξαιρεσιμες ημέρες, αλλά και βάσει της ευλόγου αδυναμίας ή μειωμένης δυνατότητας του διαδίκου κατά τις ημέρες αυτές, να χρησιμοποιήσει το προσωπικό του και τη συνδρομή δικηγόρου για την προετοιμασία και σύνταξη του οικείου βοηθήματος εννόμου προστασίας του και εν προκειμένω της προδικαστικής προσφυγής του μετά του τυχόν συνοδευτικού αποδεικτικού υλικού αυτής, με συνέπεια, τυχόν μη παρέκταση εν τέλει να απομειώνει δραστικά, την ήδη ούτως ή άλλως, όλως σύντομη προθεσμία άσκησης προσφυγής και δη, ενόψει του συχνά σύνθετου, απαιτητικού νομικά και τεχνικής φύσεως, περιεχομένου που αυτή προσλαμβάνει στην ενώπιον της ΑΕΠΠ, διαδικασία, απομειώνοντας ούτως ουσιαστικά και την ίδια την προδικαστική προστασία που κατοχυρώνεται εκ του Βιβλίου IV Ν. 4412/2016. Άρα, η προσφυγή και η παρέμβαση πρέπει να γίνουν τυπικά δεκτές και να εξετασθούν περαιτέρω κατ' ουσία.

3. Επειδή, κατ' άρ. 88 Ν. 4412/2016 ορίζεται ότι «. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας, κατά ανώτατο όριο δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφος μπορεί να αφορούν ιδίως:

α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις

ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.». Επομένως, το ζήτημα του ελέγχου αδικαιολόγητα χαμηλών οικονομικών προσφορών, διαρθρώνεται σε δύο στάδια, έκαστο με διαφορετικό αντικείμενο κρίσης και διαφορετικό, κατά συνέπεια, αντικείμενο ελέγχου εκ της ΑΕΠΠ. Στο πρώτο, ο αναθέτων κρίνει αν η προσφορά είναι καταρχήν ασυνήθιστα χαμηλή, υπό την έννοια ότι συνολικά ή ως προς ορισμένα κονδύλια αυτής, εμφανίζει ένα ύψος, το οποίο είναι χαμηλότερο του καταρχήν αναμενομένου, βάσει των συνθηκών και των αναγκών εκτέλεσης της σύμβασης ή παρέχει ένα ποσοστό έκπτωσης το οποίο υπερβαίνει το ευλόγως αναμενόμενο μέτρο ή σε κάθε περίπτωση είναι κατ' εύλογη κρίση ιδιαίτερα υψηλό. Τούτο βέβαια δεν σημαίνει ότι η προσφορά είναι άνευ ετέρου «αδικαιολόγητα χαμηλή» και αποκλειστέα, αλλά ότι είναι δικαιολογητέα εκ του προσφέροντος στο πλαίσιο σχετικής συνεννόησης και διαλόγου με την αναθέτουσα, που δεν εξομοιούται με την κατ' άρ.102 και 310 Ν. 4412/2016 παροχή διευκρινίσεων, αλλά διέπεται από τις σχετικές ειδικές διατάξεις των άρ. 88 και 313 Ν. 4412/2016, αντίστοιχα. Προς τούτο άλλωστε, στο στάδιο κρίσης περί ασυνήθιστα χαμηλού ή μη της προσφοράς, ενώπιον της ΑΕΠΠ είναι προβλητέο και εξεταστέο αν ακριβώς η προσφορά εμφανίζει τέτοιο ύψος, σε

σχέση με τις ανάγκες της σύμβασης, ώστε να υφίσταται μη αμελητέο και πιθανό ενδεχόμενο να είναι αδικαιολόγητα χαμηλή, χωρίς να χρειάζεται πάντως να αποδειχθεί ότι είναι αδικαιολόγητα χαμηλή, πράγμα που θα προκαταλάμβανε άλλωστε το επόμενο αναγκαίο στάδιο δικαιολόγησης, θα έτρεπε τη 2 σταδίων διαδικασία σε ενός σταδίου και θα ανήγαγε αναρμοδίως την ΑΕΠΠ σε όργανο ελέγχου προσφορών, υπεισερχόμενη στην αρμοδιότητα της αναθέτουσας, απονέμοντας στην πρώτη την εξουσία να εξετάσει το αδικαιολόγητο ή μη της προσφοράς και δη, σε πρώτο επίπεδο, τρέποντας την ενώπιον της διαδικασία και τα δικόγραφα της προσφυγής και της παρέμβασης, σε οιοδήποτε «δικαιολογήσεις» προσφορών και αυτό ενώ άλλωστε, η ενώπιον της ΑΕΠΠ διαδικασία δεν είναι ρυθμισμένη ώστε προφανώς να επιτρέπει τον δικαιολογητικό διάλογο και τη συνεννόηση με τον οικονομικό φορέα, όπως επιβάλλει το άρ. 88 και το άρ. 313 αντίστοιχα, Βιβλίου ΙΙ, Ν. 4412/2016. Περαιτέρω, να μην η κρίση της αναθέτουσας περί του αν μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή ή όχι και άρα, να εκκινήσει ή όχι τη διαδικασία δικαιολόγησης προσφοράς, ενσωματώνει απαραίτητως μια εκτιμητική ευχέρεια επί της υπαγωγής του ύψους της προσφοράς στις ανάγκες και ιδιαιτερότητες της σύμβασης, πλην όμως η ευχέρεια αυτή δεν ανάγεται απλώς στη βούληση ή το υποκειμενικό κριτήριο της αναθέτουσας, αλλά σε αντικειμενικά στοιχεία, περαιτέρω δε, αυτά πρέπει να δικαιολογούν κατά τρόπο παραδεκτό και συναφή με το ελεγχόμενο ζήτημα του ασυνήθιστα ή μη χαμηλού, ως πλήρης και νόμιμη αιτιολογία, την πεποίθηση του αναθέτοντος ως προς τον χαρακτήρα της προσφοράς, ως ασυνήθιστα ή μη χαμηλής, ελέγχεται δε η κρίση αυτή ως προς τυχόν κακή ενάσκηση και υπέρβαση των άκρων ορίων της, υπό την έννοια της μη λήψης υπόψη για τη διαμόρφωση της σχετικής κρίσης, όχι αναγκαίως στοιχείων που αποδεδειγμένα καθιστούν την προσφορά άνευ ετέρου αδικαιολόγητη, αλλά στοιχείων που συνιστούν εύλογες ενδείξεις ιδιαίτερας χαμηλής προσφοράς. Περαιτέρω, στο δεύτερο ως άνω στάδιο, ήτοι ελέγχου των δικαιολογήσεων του προσφέροντος, ο αναθέτων αποκλείει την προσφορά αν αποδεικνύεται ότι παραβιάζει τις κατ' άρ. 253 παρ. 2 Ν. 4412/2016 και αντιστοίχως άρ. 18 παρ. 2 Ν. 4412/2016, υποχρεώσεις ή αν κατά τη

στοιχειοθετημένη κρίση της οι παρασχεθείσες δικαιολογήσεις άγουν στο συμπέρασμα ζημιογόνου ή παραβιάζοντος τις κατ' άρ. 18 παρ. 2 και αντίστοιχα, 253 παρ. 2 Ν. 4412/2016 χαρακτήρα της προσφοράς ή δεν άγουν σε συμπέρασμα δικαιολογημένου της προσφοράς, δηλαδή δεν αποδεικνύουν τούτο και δεν απαντούν στο ερώτημα περί του πώς καλύπτουν τις οικείες ανάγκες με οικονομικά βιώσιμο τρόπο. Στην περίπτωση αυτή, ελεγκτέα από την ΑΕΠΠ είναι αφενός η τυχόν αντικειμενική κρίση απόδειξης παράβασης των κατ' άρ. 18 παρ. 2 και 253 παρ. 2 Ν. 4412/2016 υποχρεώσεων, αφετέρου η ομοίως αντικειμενική και αιτιολογημένη κρίση περί της ανεπάρκειας των εξηγήσεων του προσφέροντος είτε υπό την έννοια αποδεικνυόμενα μη βιώσιμου της προσφοράς είτε υπό την έννοια ακαταλλήλου και ελλιπούς αυτών, κατόπιν εξάντλησης του οικείου περιθωρίου συνεννοήσεως, για τη δικαιολόγηση.

4. Επειδή, εν προκειμένω, ο αναθέτων κατά το δια της προσβαλλομένης επικυρωθέν 3^ο Πρακτικό Επιτροπής Διαγωνισμού έκρινε ως προς το εξαρχής μη ασυνήθιστα χαμηλό των οικονομικών προσφορών τα εξής «Από τον έλεγχο των ανωτέρω οικονομικών προσφορών των εταιρειών η Επιτροπή Αξιολόγησης Αποτελεσμάτων έκρινε ομόφωνα, ότι αμφότερες οι ως άνω οικονομικές προσφορές είναι συμβατές με τα ανελαστικά ποσά της προϋπολογισθείσας δαπάνης για τις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων, το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών, την εισφορά υπέρ ****, τις νόμιμες κρατήσεις υπέρ του Δημοσίου και τρίτων. Αμφότερες οι εταιρίες επισυνάπτουν στην οικονομική προσφορά τους τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, στις οποίες υπάγονται οι εργαζόμενοί τους. Περαιτέρω, τα υποβληθέντα ποσά από αμφότερες τις εταιρίες, τόσο για το διοικητικό κόστος, όσο και για το κόστος αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος κρίνονται ομόφωνα εύλογα και κρίνονται αποδεκτά. Ειδικότερα, αναφορικά με το ύψος του διοικητικού κόστους των εταιρειών ****, το οποίο, σύμφωνα με τις ανωτέρω υποβληθείσες οικονομικές προσφορές τους, ανέρχεται συνολικά για όλη τη συμβατική διάρκεια στο ποσό των 36.731,00€ (1.597,00€ μηνιαίως) και 30.634,891€ (1.331,952€ μηνιαίως) αντιστοίχως, η Επιτροπή αναζήτησε και έλαβε υπόψη της την οικονομική προσφορά, βάσει της οποίας κατακυρώθηκε ο προηγούμενος διεθνής

διαγωνισμός αριθμ. 405/2018 για την παροχή υπηρεσιών φύλαξης κτιρίων, εγκαταστάσεων και εξωτερικών χώρων του ***, διάρκειας δύο (2) ετών και με δυνατότητα παράτασης ενός (1) ακόμη έτους, προϋπολογισμού 4.673.520,63€ χωρίς το ΦΠΑ (με ΦΠΑ 24% 5.795.165,60€), η οποία εκτελείται ομαλώς, όπου το προσφερθέν διοικητικό κόστος ανήρχετο στο συνολικό ποσό των 16.543,344€ (689,306€ μηνιαίως). Ομοίως, αναφορικά με το ύψος αναλωσίμων των εταιρειών ****, το οποίο, σύμφωνα με τις ανωτέρω υποβληθείσες οικονομικές προσφορές τους, ανέρχεται συνολικά για όλη τη συμβατική διάρκεια στο ποσό των 41.400,00€ (1.800,00€ μηνιαίως) και 21.965,00€ (955,00€ μηνιαίως) αντιστοίχως, η Επιτροπή αναζήτησε και έλαβε υπόψη της την οικονομική προσφορά, βάσει της οποίας κατακυρώθηκε ο προηγούμενος διεθνής διαγωνισμός αριθμ. 405/2018, όπου το αντίστοιχο προσφερθέν κονδύλι ανήρχετο στο συνολικό ποσό των 4.800,00€ (200,00€ μηνιαίως). Τέλος, αναφορικά με το ύψος του εργολαβικού κέρδους των εταιρειών ****, το οποίο, σύμφωνα με τις ανωτέρω υποβληθείσες οικονομικές προσφορές τους, ανέρχεται συνολικά για όλη τη συμβατική διάρκεια στο ποσό των 2.300,00€ (100,00€ μηνιαίως) και 4.600,00€ (200,00€ μηνιαίως) αντιστοίχως, η Επιτροπή αναζήτησε και έλαβε υπόψη της την οικονομική προσφορά, βάσει της οποίας κατακυρώθηκε ο προηγούμενος διεθνής διαγωνισμός αριθμ. 405/2018, όπου το αντίστοιχο προσφερθέν κονδύλι ανήρχετο στο συνολικό ποσό των 13.680,00€ (570,00€ μηνιαίως). Επίσης, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της, ως συγκριτικά στοιχεία και τις οικονομικές προσφορές, που υποβλήθηκαν από τις ίδιες ως άνω εταιρίες στα πλαίσια του διαγωνισμού με αριθμό Διακήρυξης ****(ανταγωνιστική διαδικασία με διαπραγμάτευση) με ίδιο συμβατικό αντικείμενο (για μικρότερη συμβατική διάρκεια: 4 μήνες με δικαίωμα παράτασης άλλους 4 μήνες) και στον οποίο διαγωνισμό έχει οριστεί η ίδια η Επιτροπή, ως Επιτροπή Αξιολόγησης, όπου τα μηνιαία κονδύλια, που προσέφεραν οι ίδιες συμμετέχουσες εταιρίες ανέρχονται στα ποσά των: για το διοικητικό κόστος 1.895,1452 και 665,521€ αντίστοιχα, για τα αναλώσιμα 950.00€ και 642,708€ αντίστοιχα και για το εργολαβικό κέρδος 100,00€ και 1,00€ αντίστοιχα. Με βάση και τα παραπάνω συγκριτικά στοιχεία, η Επιτροπή ομόφωνα θεωρεί, ότι οι

οικονομικές προσφορές των εταιρειών, παρουσιάζουν, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας και νομολογίας, εύλογα ποσά για τα διοικητικά κόστη, τα κόστη αναλωσίμων και το εργολαβικό κέρδος, δεν θέτουν σε κίνδυνο την εκτέλεση της σχετικής σύμβασης (πρβλ ΕΑ ΣΤΕ 104/2018, 328/2013, 970/2010, ΔιοικΕφαθ. 86/2019) και συνεπώς κρίνει, ότι δεν απαιτούνται σχετικές διευκρινίσεις και τις κάνει αποδεκτές στο σύνολό τους.».

Επομένως, όσον αφορά τα κονδύλια διοικητικού κόστους και αναλωσίμων, η αναθέτουσα έλαβε υπόψη, κρίνοντας το μη ασυνήθιστα χαμηλό των νυν προσφορών και της προσφοράς του παρεμβαίνοντος, τα στοιχεία προσφοράς αναδόχου έτερων συναφών διαδικασιών της ίδιας για το ίδιο αντικείμενο, ενώ σημειωτέον ο διαγωνισμός 405/2018 που ήδη έχει συμβασιοποιηθεί και εκτελείται ομαλώς κατά τις Απόψεις του αναθέτοντος, δεν προκύπτει ότι φέρει ως προς τις τεχνικές απαιτήσεις του κάποια διαφοροποίηση σε σχέση με τον προκείμενο, ουδόλως δε επικαλείται το αντίθετο ο προσφεύγων. Άλλωστε, ο προσφεύγων επικαλείται ότι έχει προσφύγει κατά της κρίσης της αναθέτουσας ότι η προσφορά του νυν παρεμβαίνοντος ήταν δικαιολογημένη στο πλαίσιο της με αρ. **** διακήρυξης, πλην όμως, έχει ήδη παραιτηθεί από την οικεία με ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1896/14-12-2020 προδικαστική προσφυγή του κατά της ως άνω κρίσης (εφ' ης εκδόθηκε το Πρακτικό ΑΕΠΠ 11/2021) και άρα, αλυσιτελώς προβάλλει ότι αμφισβήτησε την κρίση αυτή, ενώ ομοίως αλυσιτελώς προβάλλει τη διαφοροποίηση επί του νυν κόστους εποπτείας, αφού ο παρεμβαίνων αποδέχεται ίδιο ποσό ως σχετικό κόστος, περαιτέρω αμφισβητώντας τους ισχυρισμούς της προσφυγής επί άλλων κεφαλαίων και επίσης αλυσιτελώς αιτιάται τη μικρότερη από τη νυν διακήρυξη, διάρκεια της εκεί υπό ανάθεση σύμβασης, αφού δεν προβάλλει ούτε προκύπτει κατά ποιο τρόπο τούτο διαφοροποιεί την ως άνω διαδικασία από την προκείμενη, ως συγκριτικό στοιχείο, δεδομένου ότι οι εκατέρωθεν ισχυρισμοί, ως και η κρίση της προσβαλλομένης ερείδονται επί στοιχείων μηνιαίου κόστους ούτως ή άλλως. Ο δε παρεμβαίνων αναφέρει στη νυν προσφορά του σε μηνιαίο επίπεδο διοικητικό κόστος 1.331,952 ευρώ και κόστος αναλωσίμων 955,00 ευρώ και αθροιστικά 2.286,952 ευρώ μηνιαία, ενώ κατά την προσφορά του αναδόχου της ως άνω

σύμβασης τα αντίστοιχα κόστη είναι 689,306 ευρώ μηνιαίως και 200 ευρώ μηνιαία αντίστοιχα και αθροιστικά 889,306 ευρώ μηνιαία, ήτοι κατά 48,25% και κατά 79,06% μικρότερα της νυν προσφοράς του παρεμβαίνοντος και σε επίπεδο αθροίσματος 61,1% μικρότερα του νυν αθροίσματος του παρεμβαίνοντος, τούτο δε χωρίς να ληφθεί υπόψη η διάρθρωση προσφορών στον τρέχοντα διαγωνισμό. Άλλωστε, στον με αρ. **** διακήρυξης, διαγωνισμό, όπως ο προσφεύγων δεν αντικρούει τα δικά του αναλώσιμα είναι υπολογισμένα σε ποσό 950 ευρώ μηνιαίως, ήτοι σε ποσό κατά τι μικρότερο του νυν κόστους του παρεμβαίνοντος. Περαιτέρω, ο προσφεύγων που ουδόλως αντικρούει επί της ουσίας τα ανωτέρω, επιχειρεί να παρουσιάσει το ασυνήθιστα χαμηλό της οικονομικής προσφοράς του παρεμβαίνοντος, όχι τυχόν επί τη βάση συγκριτικών στοιχείων με συμβάσεις παρομοίων απαιτήσεων ή ιστορικών στοιχείων προηγούμενων προσφορών σε συγκρίσιμα αντικείμενα, αλλά με δικούς του υπολογισμούς που επί της ουσίας στοιχειοθετούν το δικό του άθροισμα διοικητικού κόστους-αναλωσίμων, ως το όριο του ευλόγου. Περαιτέρω, όπως επικαλείται ο προσφεύγων, ο παρεμβαίνων όφειλε να έχει υπολογίσει στην προσφορά του κόστος κινητής τηλεφωνίας για 100 συνδέσεις, την κτήση ή απόσβεση 100 συσκευών, κόστος κτήσης ή απόσβεση αλεξίσφαιρων γιλέκων για 205 άτομα-φύλακες και για 50 φακούς, όπως και για ασύρματους πομποδέκτες, περαιτέρω δε, ταινίες σήμανσης και κώνους για έκτακτα συμβάντα, ατομικά μέσα προστασίας, πινακίδες σήμανσης, έντυπα φύλαξης, κόστους χρήσης 2 αυτοκινήτων και 4 δικύκλων για τη μετακίνηση εργαζομένων εντός του χώρου της αναθέτουσας, κόστος ετοιμότητας περιπολικών για δυνατότητα άμεσης επέμβασης, κόστος ετοιμότητας και διάθεσης 24ωρου κέντρου λήψης σημάτων για τον συντονισμό φύλαξης, έλεγχο φυλασσόμενων σημείων και ηλεκτρονικών περιπολιών, περαιτέρω δε, κόστος για ασφαλιστική κάλυψη παρεχόμενων υπηρεσιών, ως και διάθεση διευθυντή έργου, αναπληρωτή αυτού, υπευθύνου ποιότητας, υπευθύνου έργου και εποπτών φύλαξης. Τα ανωτέρω πέραν των συνήθων δαπανών διοικητικού κόστους, που περιλαμβάνουν ενσωμάτωση κόστους συμμετοχής στη διαδικασία, εγγυητικών συμμετοχής και εκτέλεσης, όπως και αναλογία γενικών

διοικητικών εξόδων και εξόδων υποστήριξης της επιχείρησης επί του συγκεκριμένου έργου. Κατά το δε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι της διακήρυξης ορίζονται οι ακόλουθες ελάχιστες προδιαγραφές για το έργο «Για τη φύλαξη των χώρων που περιγράφονται στο ΜΕΡΟΣ Β΄ του παρόντος, απαιτούνται τουλάχιστον 132 θέσεις εργασίας 6ώρου απασχόλησης κατανεμημένες σε πρωινές και απογευματινές βάρδιες, όλες τις εργάσιμες ημέρες και 12 ειδικές θέσεις εργασίας 6ώρου απασχόλησης, που καλύπτουν όλο το 24ωρο όλες τις ημέρες, οι οποίες αντιστοιχούν σε 73 εργαζόμενους. Οι συμμετέχοντες οφείλουν να υποβάλουν μαζί με την προσφορά τους ολοκληρωμένο σχέδιο φύλαξης των ****, όπως περιγράφονται στο Μέρος Β του παρόντος Παραρτήματος και κυρίως λεπτομερείς προτάσεις για την αντιμετώπιση παραβατικών περιστατικών και εκτάκτων αναγκών που μπορεί να συμβούν στους υπαίθριους χώρους της ****, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας του ***. Ειδικότερα: Οι ειδικές θέσεις εργασίας θα παρέχουν υπηρεσίες φύλαξης, θα κινούνται συνεχώς εντός του πανεπιστημιακού campus, με όχημα του αναδόχου ή πεζοί, ανάλογα με την έγγραφη εντολή του ***** και θα ευρίσκονται σε συνεχή επαφή με τους φύλακες των κτιρίων, για τη φρούρηση των εισόδων, την αποτροπή και απομάκρυνση μικροπωλητών, την επισήμανση υπόπτων, αποτροπή ληστειών, παραβατικών περιστατικών και άλλων πράξεων βίας ή κλοπών και φθορών της περιουσίας, εξτρεμιστικών ενεργειών κατά προσώπων ή πραγμάτων. Η επικοινωνία θα γίνεται με χρήση σύγχρονων και νόμιμων μέσων ασύρματης επικοινωνίας, πέραν της συνήθους κινητής τηλεφωνίας. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προμηθεύσει τον απαραίτητο ρουχισμό και εξοπλισμό στους εργαζόμενους (στολές, ασύρματοι πομποδέκτες, κινητά τηλέφωνα, φακοί κτλ.), καθώς και τα μέσα μετακίνησης των φυλάκων για τις περιπολίες (οχήματα, δίκυκλα κτλ.) Ο ανάδοχος, μέσω δικού του ηλεκτρονικού συστήματος ελέγχου και καταγραφής, θα βεβαιώνει τις μηνιαίες ώρες εργασίας των εργαζομένων. Το **** θα έχει συνεχή και άμεση δυνατότητα πρόσβασης στο ηλεκτρονικό σύστημα. Το σταθερό πρόγραμμα εργασίας όλων των εργαζομένων στη φύλαξη θα διαμορφώνεται με τη συνεργασία του αναδόχου με το **** και θα εγκρίνεται από την Αναθέτουσα Αρχή, δηλ. το *****. Το προσωπικό της

εργολαβίας αυτής είναι αποκλειστικά προσωπικό του αναδόχου. Το προσωπικό που θα εργάζεται στον ανάδοχο θα πρέπει να τυγχάνει της συναίνεσης του ****, λόγω της ιδιαιτερότητας των χώρων του (εργαστήρια, χημικά αντιδραστήρια κτλ.) και θα προτιμηθεί, εφόσον αυτό είναι δυνατό, το προσωπικό που έχει προηγούμενη υπηρεσία στο **** με όλες τις νόμιμες συνέπειες της προϋπηρεσίας του, τις σχετιζόμενες με την εργατική νομοθεσία. ... Ο ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος, ως τεχνικός διευθυντής, για κάθε ζημία ή βλάβη που θα προξενηθεί από εργατικό ή μη ατύχημα στο προσωπικό που απασχολεί για την υλοποίηση του παραπάνω έργου. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί τους Νόμους και τις Διατάξεις που 44 ισχύουν για την υγεία και την ασφάλεια του προσωπικού του, για την αποφυγή ατυχημάτων σε βάρος του παραπάνω προσωπικού ή τρίτων. Ο ανάδοχος ευθύνεται αποκλειστικά για κάθε ζημία που θα προξενηθεί στο ***** από το προσωπικό που απασχολεί στη φύλαξη ή από την πλημμελή εκτέλεση των υποχρεώσεών του. Ο ανάδοχος αποδέχεται να εκπαιδεύσει και να εξειδικεύσει το προσωπικό του **** που συμμετέχει στην υπηρεσία φύλαξης για τον ομοιόμορφο και ενιαίο τρόπο αντιμετώπισης των προβλημάτων και την καλύτερη επικοινωνία μεταξύ του προσωπικού αυτού και του προσωπικού του αναδόχου. .... ΕΠΟΠΤΕΣ Οι συμμετέχουσες εταιρείες θα πρέπει να διαθέτουν ένα (1) επόπτη για την καθημερινή παρακολούθηση της εκτέλεσης της σύμβασης. Η δαπάνη του επόπτη βαρύνει τον ανάδοχο.» Ο παρεμβαίνων σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στο 2^ο Πρακτικό Επιτροπής Διαγωνισμού Ο δε παρεμβαίνων, όπως εξηγεί στην παρέμβαση του, στα κονδύλια διοικητικού κόστους, όπου προσμετρά κόστος εποπτείας, εγγυητικών, καυσίμων-διοδίων, εξόδων δημοσίευσης, ασφαλιστικής κάλυψης, βιβλίων-γραφικής ύλης, ιατρού-τεχνικού ασφαλείας και γενικών διοικητικών εξόδων, συμφωνεί ως προς όλα με τους υπολογισμούς κόστους του προσφεύγοντος, στα δε γενικά έξοδα παραθέτει 3.000 ευρώ, πλην της εγγυητικής καλής εκτέλεσης, όπου επικαλείται πως λόγω χρήσης γραμματίων παρακαταθήκης ΤΠΔ έχει κόστος μόλις 30,00 ευρώ έναντι 9.766,89 ευρώ και περαιτέρω υποδεικνύοντας πως η όλη διαφοροποίηση μεταξύ του εξ αυτού και εκ του προσφεύγοντος υπολογισθέντος διοικητικού κόστους ανάγεται

στη διαφοροποίηση επί των εγγυητικών καλής εκτέλεσης, διαφορά ανερχόμενη σε 9.736,89 ευρώ (9.766,89 η εγγυητική – 30 το γραμματίο ΤΠΔ). Περαιτέρω, ο παρεμβαίνων δικαιολογεί το κόστος αναλωσίμων του με επίκληση ήδη μισθώσεων ηλεκτρικών οχημάτων, μηδενικού κόστους δικύκλων λόγω κατοχής τους και διαφορετικό σε σχέση με αυτόν του παρεμβαίνοντος, τρόπο υπολογισμού κατανάλωσης καυσίμων, ήδη κατοχής συσκευών κινητών τηλεφώνων και ήδη προσφοράς, διαφορετικού υπολογισμού κόστους απόσβεσης φακών, ήδη προσφοράς από τρίτο για πώληση αλεξίσφαιρων, ήδη κατοχή καθρέπτη, ήδη κατοχή σφυριχτρών και ασυρμάτων και ήδη απόσβεση των τελευταίων, επικαλείται δε προς τούτο σειρά σχετικών εγγράφων και δικαιολογητικών, περαιτέρω δε και τις υπέρ του ευνοϊκές συνθήκες ήδη εκτέλεσης του νυν αντικείμενου βάσει προηγούμενων συμβάσεων, ήδη εκπαίδευσης προσωπικού του και ήδη διάθεσης αναγκαίας υποδομής για την υλοποίηση της. Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει αφενός πως ορθώς και ευλόγως η αναθέτουσα στον προκαταρκτικό έλεγχο περί ασυνήθιστα χαμηλού, έλαβε υπόψη της ιστορικά, διαχρονικά και συγκριτικά στοιχεία με διαγωνισμούς και συμβάσεις ιδίου αντικείμενου της ίδιας και μεταξύ άλλων και την πρόσφατα συναφθείσα και υλοποιούμενη ομαλώς σύμβαση, εντοπίζοντας μεγάλη προς τα άνω απόκλιση των δηλούμενων σχετικών δαπανών του νυν παρεμβαίνοντος σε σχέση με τα ιστορικά αυτά στοιχεία, κατά τρόπο που δεν γεννά εύλογη πεποίθηση τυχόν ζημιογόνου της νυν προσφοράς του και δη, ασυνήθιστα χαμηλού αυτής σε σχέση ακριβώς με το προκείμενο φυσικό αντικείμενο που άλλωστε δεν διαφέρει από το δια προηγούμενα συναφθείσας σύμβασης, υλοποιούμενο, πολλώ δε μάλλον ουσιωδώς, ώστε να θεωρηθεί το συγκριτικό στοιχείο ως όλως ακατάλληλο, ιδίως δεδομένης και της πολύ υψηλότερης νυν κοστολόγησης του παρεμβαίνοντος. Αφετέρου, ο προσφεύγων ναι μεν εκθέτει μια κατά την κρίση του κοστολόγηση, πλην όμως αυτό δεν συνιστά τεκμήριο ή πηγή εύλογης υπόνοιαι ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, αφού δεν λαμβάνει υπόψη πλήθος παραμέτρων, όλως ευλόγως αναμενόμενων και προκύπτοντων, όπως η ήδη εκτέλεση εκ του παρεμβαίνοντος, η δυνατότητα χρήσης γραμματίου του ΤΠΔ ή η ήδη διάθεση εξοπλισμού ή η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων, η ήδη

λειτουργία κέντρου λήψης σημάτων, παραμέτρων δηλαδή που όχι απλά τυχόν δικαιολογούν μια καταρχήν ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά του παρεμβαίνοντος, αλλά αναιρούν την ίδια τη βάση των υπολογισμών του προσφεύγοντος, που εκθέτουν απλώς και μόνο ένα υποθετικό σενάριο διάρθρωσης διοικητικού κόστους-αναλωσίμων, η οποία βάση άλλωστε είναι και το μόνο επί της ουσίας στοιχείο που επικαλείται ο προσφεύγων, ενώ η αναθέτουσα στοιχειοθετεί με αναλυτική αιτιολογία το μη ασυνήθιστα χαμηλό, βάσει όλως συγκρίσιμων και πρόσφατων στοιχείων κόστους από σύμβαση ιδίου αντικειμένου και απαιτήσεων, ομαλώς εκτελούμενη, αλλά και από όλως πρόσφατη αντίστοιχη διαδικασία, στοιχεία περί των οποίων ο προσφεύγων ουδέν αντιλέγει. Όμως, όπως ήδη ανωτέρω εκτέθηκε, στο πλαίσιο κρίσης περί ασυνήθιστα χαμηλού προσφοράς, δεν αρκεί για τη στοιχειοθέτηση υπέρβασης άκρων ορίων ή πλημμελούς αιτιολογίας της εκ της αναθέτουσας εκτιμητικής κρίσης περί μη ασυνήθιστα χαμηλού, η απλή παρουσίαση ενός σεναρίου κόστους που προφανώς ερείδεται επί σειράς υποθέσεων, πράγμα που θα διεύρυνε άλλωστε υπερβολικά το πεδίο της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, αλλά είτε η διαμονοσήμαντων και ανεπίδεκτων ευλόγου εναλλακτικής στοιχείων, απόδειξη όλως ανέφικτου ή οριακού της βιωσιμότητας της καθ' ης προσφοράς είτε η κατάδειξη του ιδιαίτερου χαμηλού αυτής, βάσει συγκριτικών, ιστορικών και διαχρονικών στοιχείων επί αντιστοίχων συμβάσεων παρομοίων απαιτήσεων και επί των κρατούντων στην αγορά δεδομένων. Επομένως, ο προσφεύγων που άλλωστε φέρει το βάρος ορισμένης επίκλησης και απόδειξης των ισχυρισμών του, ουδόλως αποδεικνύει πλημμέλειες της αιτιολογίας της προσβαλλομένης, αλλά ούτε αποδεικνύει το τυχόν αδικαιολόγητα χαμηλό της προσφοράς του παρεμβαίνοντος ούτε καν, στοιχειοθετεί δια δεδομένων ανεξάρτητων από εναλλακτικά στοιχεία διάρθρωσης πηγών κόστους και από μη αναγκαία εφαρμόσιμες σε κάθε περίπτωση, υποθέσεις της εξ αυτού προτεινόμενης κοστολόγησης, το ιδιαίτερου, ασυνήθιστα και μη εύλογα χαμηλό της προσφοράς του παρεμβαίνοντος. Άλλωστε, η αναθέτουσα έχει υποχρέωση να απαντήσει σε ισχυρισμό διαγωνιζόμενου περί υποβολής ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς από συνδιαγωνιζόμενό του ζητώντας διευκρινήσεις από αυτόν, κατ' άρθρο 88

παρ.1 του ν. 4412/2016, μόνο εάν εκτιμηθεί από αυτή, *prima facie*, ότι η προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή (βλ. ΔΕφΘεσσ 118/2020, πρβλ. ΣΤΕ 1425/2005, 205/2001, ΣΤΕ ΕΑ 22/2017, 295/2011, 1260/10 και βλ. και Αποφάσεις του Γενικού Δικαστηρίου της 6ης Ιουλίου 2005, TQ3 Travel Solutions Belgium κατά Επιτροπής, T-148/04, σκ. 49-50, της 11ης Μαΐου 2010, PC-Ware Information Technologies κατά Επιτροπής, T-121/08, σκ. 72, της 26ης Απριλίου 2018, European Dynamics Luxembourg SA, Ευρωπαϊκή Δυναμική – Προηγμένα Συστήματα Τηλεπικοινωνιών Πληροφορικής και Τηλεματικής ΑΕ κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, T-752/15, σκ. 69) και άρα, το ελεγκτέο στο πλαίσιο προδικαστικής προσφυγής κατά τέτοιας παράλειψης της αναθέτουσας, ήτοι κρίση της να μη ζητήσει τέτοιες διευκρινίσεις και αντιστοίχως προβλητέο και αποδεικτέο είναι ότι η αιτιολογία δια της οποίας στοιχειοθετεί την περί μη ασυνήθιστα χαμηλής *prima facie* κρίση της, είναι εσφαλμένη, πλημμελής ή ερειδόμενη επί εσφαλμένης ή ακατάλληλης για τέτοια κρίση, βάσης, πράγμα που ουδόλως ο προσφεύγων αποδεικνύει εν προκειμένω, ενώ δεν απέδειξε ούτε την ύπαρξη ενδείξεων ικανών για να δημιουργήσουν εύλογη υποψία στην αναθέτουσα ότι η προσφορά του παρεμβαίνοντος ενδέχεται να είναι αδικαιολόγητα χαμηλή.

5. Επειδή, συνεπεία των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η Προδικαστική Προσφυγή. Να γίνει δε δεκτή η Παρέμβαση.

6. Επειδή, ύστερα από την αμέσως προηγούμενη σκέψη πρέπει να καταπέσει το παράβολο με αρ. **** και ποσού 15.000,00 ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την Προδικαστική Προσφυγή.

Δέχεται την Παρέμβαση.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου με αρ. ***** και ποσού 15.000,00 ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 1-2-2021 και εκδόθηκε στις 19-2-2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΩΚΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΞΕΝΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ